

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/35/2020
Identifikačné číslo spisu: 8718010415
Dátum vydania rozhodnutia: 29.09.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8718010415.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 29. septembra 2021 v Bratislave, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša, sudkyne JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcu JUDr. Petra Hatalu, v trestnej veci obvineného O. G., pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Trestného zákona, o dovolaní obvineného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 24. júla 2019, sp. zn. 8To/2/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného O. G. s a o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Poprad rozsudkom zo 16. júla 2018, sp. zn. 5T 60/2018, uznal obvineného O. G. za vinného zo spáchania pokračovacieho zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona (ďalej len Tr. zák.) s použitím § 138 písm. b), písm. j) Tr. zák. na skutkovom základe uvedenom v bodoch I. až III. rozsudku, za čo mu bol podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1, ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), písm. n) Tr. zák., § 37 písm. h) Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere siedmich rokov so zaradením na výkon tohto trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.). Podľa § 73 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bolo obvinenému uložené ochranné sexuologické liečenie ústavnou formou.

Na základe odvolania obvineného Krajský súd v Prešove rozsudkom z 24. júla 2019, sp. zn. 8To/2/2019, podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. d) Trestného poriadku (ďalej len Tr. por.) rozsudok súdu prvého stupňa zrušil v celom rozsahu a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. ho uznal za vinného zo spáchania zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenú dobu koncom roka 2016, v byte na ulici I. XXXX/XX v K. mal jedenkrát dobrovoľný pohlavný styk s maloletou K.D., nar. XX.X.XXXX, hoci vedel, že maloletá K.D. v tom čase nedovŕšila 15. rok svojho veku.

Za to mu súd uložil podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. l), Tr. zák.,

§ 41 ods. 2 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody vo výmere štyroch rokov so zaradením na jeho výkon do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia (§ 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák.), za súčasného zrušenia výrokov o trestoch rozsudku Okresného súdu Martin, sp. zn. 3T/131/2017 z 2. novembra 2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 1To/131/2017 z 19. decembra 2017 a rozsudku Okresného súdu Lučenec, sp. zn. 2T/164/2017 z 1. marca 2018, ako aj všetkých ďalších rozhodnutí na zrušujúce výroky o treste obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Podľa § 73 ods. 2 písm. a) Tr. zák. bolo obvinenému uložené ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou.

Proti rozsudku krajského súdu obvinený podal dovolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. Jiřího Zátopka, uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., teda že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. V bližšom zdôvodnení uviedol, že okresný a odvolací súd neprihliadli na znalecké posudky MUDr. Danice Caisovej-Škultétyovej a JUDr. MUDr. Jána Uhrína ohľadom podstatného zníženia jeho ovládacej schopnosti pri páchaní trestnej činnosti, čím bol porušený zákon v jeho neprospech v ustanovení § 2 ods. 10 Tr. por. Už v odvolaní namietal, že skutkov sa dopustil pod vplyvom sexuálnej deviácie, ktorú si neprivilodil vlastnou vinou a navrhoval pri ukladaní trestu použitie ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. Takýto záver urobila znalkyňa MUDr. Danica Caisová-Škultétyová v znaleckom posudku v konaní pred Okresným súdom v Martine vedenom pod sp. zn. 3T/131/2017 a znalec JUDr. MUDr. Ján Uhrín v predmetnom konaní Okresného súdu v Poprade, pričom súdy na tieto znalecké závery neprihliadali a nevysporiadali sa s nimi použitím ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák.

Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd z dôvodu porušenia zákona v jeho neprospech, zrušil napadnuté rozhodnutie krajského súdu a vec mu vrátil, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Rovnopis dovolania bol v zmysle § 376 Tr. por. doručený na vyjadrenie prokurátorovi Okresnej prokuratúry Poprad, ktorý vo svojom písomnom vyjadrení z 18. februára 2020 v podstate uviedol, že dovolacia námietka obvineného, že došlo k porušeniu ustanovenia § 2 ods. 10 Tr. por., pretože neboli vzaté do úvahy posudky znalcov, nespadá do obsahového rámca dovolacieho dôvodu uvedeného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., nakoľko jej podstatou je spochybňovanie skutkových zistení a nie právnych záverov urobených krajským súdom. Dovolací súd nepreskúmava ani primeranosť trestu, pokiaľ bol uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby, teda neskúma trest z hľadiska iných hmotnoprávnych ustanovení než tých, ktoré určujú rozsah trestnej sadzby. Dovolací dôvod nie je naplnený ani v prípade nepoužitia zmierňovacieho ustanovenia § 39 Tr. zák. a v tomto smere prokurátor odkázal na Stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zo 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010. Podľa jeho názoru, námietky obvineného O. G. nezakladajú žiaden z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 Tr. por., a preto navrhol jeho dovolanie odmietnuť.

Vyjadrenie prokurátora bolo zaslané dovolateľovi s možnosťou zaujať k nemu stanovisko.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. h/, § 566 ods. 3 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Tr. por.), a súčasne spĺňa podmienky podľa § 373 ods. 1, ods. 2 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por. Najvyšší súd však zistil, že dovolanie obvineného je potrebné na neverejnom zasadnutí odmietnuť podľa § 382 písm. c) Tr. por., lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok predstavuje výrazný zásah do inštitútu právoplatnosti, ktorá v pozícii základnej vlastnosti súdneho rozhodnutia predstavuje jeho nezmeniteľnosť a záväznosť ako prejav stability právnych vzťahov a právnej istoty v právnom štáte. Z uvedeného dôvodu je dovolanie určené k náprave výlučne zákonom taxatívne stanovených procesných a hmotnoprávnych

vád, ktoré by svojím charakterom mohli mať výrazný vplyv na konanie a jeho procesný výsledok. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštitúcia. Z uvedeného dôvodu dovolací súd nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy, práve naopak, z ustanovenia § 385 ods. 1 Tr. por. expressis verbis vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené, pričom viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Tr. por.), nie právnych dôvodov dovolania z hľadiska ich subsumpcie pod ustanovenie § 371 Tr. por. V zmysle rozhodovacej praxe najvyššieho súdu platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. V opačnom prípade, teda ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenia upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietnuť.

Z obsahu dovolania je zrejmé, že obvinený sa domáha preskúmania existencie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., podstatou jeho dovolacích námietok je však nezohľadnenie okolností pre aplikáciu ustanovenia o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody (§ 39 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.) a (v dôsledku toho) neprimeraná výška uloženého trestu. Dovolací súd v tejto súvislosti pripomína, že vzťah dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. a dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. viažuceho sa osobitne k trestu, bol vymedzený stanoviskom trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu prijatého 14. júna 2010, sp. zn. Tpj 46/2010 (R 5/2011), ďalej aj „stanovisko Tpj 46/2010“, podľa ktorého pokiaľ nejde o situáciu, keď výrok o treste nemôže obstáť v dôsledku toho, že je chybný výrok o vine, možno výrok o treste napadnúť z hmotnoprávnej pozície zásadne len prostredníctvom dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. a § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku. Zároveň v zmysle tohto stanoviska hmotnoprávne ustanovenie § 39 Tr. zák. o mimoriadnom znížení trestu odňatia slobody svojou povahou a významom sa primkáva ku všeobecným hľadiskám stanoveným pre voľbu druhu trestu a jeho výmery v § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4 Tr. zák. a nasl. a na rozdiel od ustanovení § 41, § 42 (o ukladaní úhrnného, spoločného a súhrnného trestu) alebo ustanovenia § 47 ods. 2 Tr. zák., ktoré sú taktiež hmotnoprávne, ale kogentnej povahy, ho nemožno podriaďovať pod „nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia“, zakladajúce dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Pokiaľ teda obvinený ako dovolací dôvod uvádza § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., tento je vo vzťahu k namietanému výroku o treste nesprávne použitý. Keďže dovolací súd nie je viazaný právnymi dôvodmi dovolania z hľadiska ich podradenia pod dovolací dôvod podľa § 371 Tr. por., ale obsahom dovolania a dovolacími dôvodmi (§ 385 ods. 1 Tr. por., § 62 ods. 1 Tr. por.), uplatnené dovolacie námietky zaradil pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. a dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. sa už nezaoberal.

In medias res dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. zák. dovolací súd uvádza nasledovné :

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Odvolací súd obvinenému O. G. uložil súhrnný trest odňatia slobody v trvaní štyroch rokov aplikujúc ustanovenie § 201 ods. 1 Tr. zák. a zaradil ho na výkon trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. Súd pri ukladaní trestu vychádzal z trestnej sadzby tri až desať rokov dva mesiace a dvadsať dní (po úprave základnej trestnej

sadzby podľa § 38 ods. 3 a § 38 ods. 8 Tr. zák.), teda trest bol uložený pri dolnej hranici trestnej sadzby ako nepodmienečný s tým, že obvinený v posledných desiatich rokoch nebol vo výkone trestu odňatia slobody, preto bol zaradený na výkon trestu do ústavu s minimálnym stupňom stráženia. Obvinenému bol teda uložený druh trestu, ktorý zákon za prejednaný trestný čin pripúšťal a bol uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

Osobitne vo vzťahu k (ne)aplikácii ustanovenia § 39 ods. 2 písm. c) Tr. zák. súdmi nižšieho stupňa najvyšší súd uvádza, že aj táto problematika bola vyriešená stanoviskom Tpj 46/2010, ktorým bol prijatý zjednocujúci záver, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. nie je naplnený tým, že obvinenému nebol uložený trest za použitia § 39 Tr. zák. (resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006), v dôsledku čoho uložený trest má byť neprimeraný, lebo pokiaľ súd nevyužil moderačné oprávnenie podľa uvedených ustanovení a trest vymeral v rámci nezniženej trestnej sadzby, nemožno tvrdiť, že trest bol uložený mimo trestnú sadzbu stanovenú Trestným zákonom za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného. Nepoužitie ustanovenia § 39 Tr. zák., resp. § 40 Tr. zák. v znení účinnom do 1. januára 2006 nezakladá žiadny dovolací dôvod.

Z uvedeného je zrejmé, že predmetom dovolacieho prieskumu nemôže byť námietka neaplikácie ustanovenia § 39 Tr. zák., nakoľko táto nespadá pod žiaden dovolací dôvod, teda ani pod § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. v rámci nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia, ani pod § 371 ods. 1 písm. h) Tr. por. v rámci uloženia nezákonného druhu alebo výmery trestu.

Na základe uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že v rozsahu námietok obvineného O. G. nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por., a preto ho podľa § 382 písm. c) Tr. por. na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.